

Internetconsultatie wetsvoorstel passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp

Aanleiding

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) te verbeteren, voert het kabinet een aantal aanpassingen door in het stelsel. De belangrijkste aanpassing is de invoering van een passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp per 1 januari 2025 waarbij meer rekening wordt gehouden met de draagkracht van huishoudens. Daarnaast wordt het start- en pauzemoment voor de eigen bijdrage in het kader van de Wmo 2015 verduidelijkt. Partijen kunnen tot 12 december 2022 reageren op het wetsvoorstel via de internetconsultatie.

Voorgestelde verbeteringen

1. Laten vervallen van de vrijstelling voor niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens

Op grond van het huidige wetsvoorstel kan de eigen bijdrage alleen in rekening kan worden gebracht bij alleenstaanden (met of zonder thuiswonende kinderen) of bij gehuwden/partners die beide de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Net als onder het huidige systeem, blijft de vrijstelling bestaan voor niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens (huishoudens waarvan 1 of beide partners niet AOW-gerechtigd zijn). De historische achtergrond hiervan was om eenverdiener huishoudens waarbij een van de partners chronisch ziek is, financieel tegemoet te komen. De vrijstelling gold per 2017 tot een bijdrage plichtig inkomen van € 35.175. Echter, in het huidige wetsvoorstel gaat de eigen bijdrage voor meerpersoonshuishoudens pas in bij een inkomen vanaf € 39.528 per jaar.

De gemeente Lochem is van mening dat het redelijk is dat iedereen die gebruik maakt van ondersteuning in het kader van Wmo een eigen bijdrage betaalt, zonder onderscheid op basis van gezinssamenstelling of leeftijd. Bovendien zorgt het laten vervallen van deze vrijstelling voor minder administratieve lasten, minder complexe regelgeving en hiermee meer duidelijkheid voor de inwoner.

2. De reikwijdte van de wetwijziging uitbreiden naar de Wmo voorzieningen hulpmiddelen en woningaanpassingen

Uit onderzoek is gebleken dat de invoering van het abonnementstarief ook de Wmo voorzieningen hulpmiddelen en woningaanpassingen een aanzuigende en kostenstijgende werking heeft gehad. We merken dat steeds meer inwoners met een hoog inkomen een beroep doen op de Wmo voor deze voorzieningen. Dit zet de betaalbaarheid van het zorgstelsel nog verder onder druk. Daarnaast heeft recente jurisprudentie ervoor gezorgd dat gemeenten bij woningaanpassingen van bijvoorbeeld badkamers, in het geheel niet meer kunnen en mogen kijken naar de eigen mogelijkheden zoals afschrijvingstermijnen, algemeen gebruikelijke vervangingen, de eigen verantwoordelijkheid tot het renoveren en in stand houden van de eigen woning etc. Bovendien is men door de lage financiële drempel tot Wmo woningaanpassingen minder snel bereid om te verhuizen, wat bijdraagt aan minder doorstroming op de woningmarkt.

3. Herrekenen van het gedragseffect rekening houdend met de actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat met het beperken van de aanzuigende werking ten aanzien van de huishoudelijke hulp in totaal €95 miljoen door gemeenten wordt bespaard (de optelsom van minder hoge uitgaven aan huishoudelijke hulp én hogere inkomsten uit eigen bijdragen voor huishoudelijke hulp). In de startnota van het kabinet¹⁰ is opgenomen dat dit bedrag per 2025 structureel wordt uitgenomen uit het Gemeentefonds.

In de berekening van het gedragseffect is geen rekening gehouden met de huidige krapte op de arbeidsmarkt. In de huidige ontwikkelingen zien we een arbeidsmarktkrapte die ervoor zorgt dat er niet voldoende aanbod in huishoudelijke hulpen meer is. Uitstroom van deelnemers met hogere inkomens uit de voorziening hulp in het huishouden door het invoeren van een eigen bijdrage met een maximum tot €255 zal veel minder groot zijn dan in de berekening (met het gedragseffect) is opgenomen.

Immers:

- Men kan geen particuliere hulp vinden of moet hier aanzienlijk meer moeite voor doen als gevolg van de arbeidsmarktkrapte.
- Uitgaande van het tarief voor dienstverlening aan huis betaald men minimaal circa €14 per uur ([minimumloon](#) en 8% vakantiegeld [regeling dienstverlening aan huis VWS](#)). Met een hulp die 2 uur per week werkt betaald men per maand €120,40. Gelet op de krappe arbeidsmarkt loopt dit tarief naar verwachting snel op.
- Het verschil tussen de eigen bijdrage voor de inkomensgroep boven 185% van met minimumloon (deze ligt tussen de €19 en €255) en een tarief voor een particuliere hulp biedt onvoldoende motivatie:

- Voor bestaande cliënten om hun (vaak vertrouwde vaste) huishoudelijke hulp op te zeggen en over te stappen naar een particuliere voorziening
- Voor nieuwe cliënten om te kiezen voor een particuliere voorziening in plaats van het gemak en de zekerheid van huishoudelijke hulp via de Wmo.

Buiten de scope van het onderhavige wetsvoorstel merken wij op dat de hierboven beschreven problematiek het belang van het mogelijk maken van resultaatgericht beschikken (itt de verplichte tijdsduurbeschrijving) onderstreept. Met de huidige schaarste is het helaas noodzakelijk voor aanbieders om keuzes te maken welke cliënten met minder ondersteuning toe kunnen. Het resultaat 'schoon en leefbaar huis' dient hierbij centraal te staan. Bovendien geeft beschikking op resultaat ruimte aan aanbieders om te innoveren.

4. De verantwoordelijkheid voor het melden bij een onderbreking in de zorg, waardoor de eigen bijdrage gepauzeerd wordt, te beleggen bij aanbieders

Het wetsvoorstel kent het uitgangspunt dat de eigen bijdrage gepauzeerd dient te worden als de zorg door omstandigheden die redelijkerwijs niet aan de cliënt toe te rekenen zijn langer dan een kalendermaand niet geleverd wordt. Als voorbeeld wordt genoemd de situatie dat een aanbieder in de zomervakantie onvoldoende personeel beschikbaar heeft en gedurende een kalendermaand of langer geen ondersteuning kan bieden. Daarnaast kunnen gemeenten er voor kiezen om de eigen bijdrage ook te pauzeren als de zorg of ondersteuning niet wordt afgenomen als gevolg van keuzes van de cliënt. In beide gevallen is de client of zijn of haar vertegenwoordiger (artikel 1.1.1 Wmo 2015) verantwoordelijk voor het aanvragen van de pauzering, volgens de memorie van toelichting. "Een gemeente kan ook met aanbieders afspreken dat zij een tijdelijke stop van meer dan een maand doorgeven aan de gemeente binnen de gestelde termijn van 6 weken na afloop van de onderbreking, maar de aanbieder is hiertoe op grond van dit wetsvoorstel niet verplicht."

De gemeente Lochem is van mening dat de verantwoordelijkheid voor het melden van onderbreking bij aanbieders hoort te liggen, in elk geval wanneer het gaat om onderbrekingen die redelijkerwijs niet aan de cliënt toe te rekenen zijn. De verwachting is dat door de krapte op de arbeidsmarkt deze situaties zich vaker zullen voordoen. De gemeente Lochem vindt het redelijk dat de client in dit geval zelf geen actie hoeft te ondernemen om de eigen bijdrage te pauzeren.

5. Voor bepaling maximale hoogte eigen bijdrage uitgaan van reële tarieven en daadwerkelijke gemiddelde inzet.

Bij de berekening van de maximale hoogte van de eigen bijdrage van € 255,- per maand is uitgegaan van een kostprijs van € 29 per uur HH en gemiddeld 2 uur per week. Onduidelijke is hoe dat gemiddelde van 2 uur is onderzocht.. Ten tweede zien we dat de kostprijs voor HH begin 2023 al ruim boven € 32 per uur ligt waarbij de verwachting is dat deze door de stijging van het minimumloon nog significant verder zal stijgen. Het indexeren van het nu gekozen uitgangspunt van € 29 zal niet volstaan om in 2025 aan te sluiten bij de werkelijke kosten.

De gemeente Lochem is van mening dat het landelijk gemiddelde inzet van HH beter moet worden onderzocht en er moet worden uitgegaan van een reëel gemiddelde inzet. Daarbij zijn we van mening dat bij het stellen van de kostprijs per uur, deze reëel moet worden gesteld.. Met reëel bedoelen we een reële indexering waarbij er tevens rekening is gehouden met de wijzigingen in de Cao VVT en met de invloed van de aanpassing van het minimumloon.